

موصول

موصول مشترک:

- ذَا:

موصول مشترک است با سه شرط:

۱- بعد از "من" یا "ما" استفهامیه قرار گیرد (من ذَا عندک، ماذا عندک)

۲- الغاء نشود

۳- اسم اشاره نباشد (ما ذَا التوانی)

کوفیون: شرط اول لازم نیست

دلیل:

عَدَسٌ مَا لِعِبَادِ عَلِيكَ إِمَارَةٌ أَمْنٌ وَ هَذَا تَحْمِلِينَ طَلِيقٌ

پاسخ:

۱- "هذا" اسم اشاره و مبتدا، لفظ "طليق" خبر، جمله "تحملين" حال از فاعل "طليق"

۲- موصول حذف شده است: هذا الذي تحملين...

نکته:

موصول نیاز به صله دارد، که دارای ضمیری است که با موصول مطابق است و به آن عائد می گویند

شرائط صله:

جمله خبریه خالی از معنای تعجب باشد (بر خلاف جائنی الذي إضربه - جائنی الذي ما أحسنه)

غالبا معلوم برای مخاطب باشد (غیر غالب در مقام تفخیم و تهویل است: فأوحى الى عبده
ما أوحى - فغشيهن من اليمّ ما غشيهن)

نکته:

صله شبه جمله نیز می تواند باشد (ظرف یا جار و مجرور تام):

جائنى الذى عندك، جائنى الذى فى الدار

بر خلاف: جائنى الذى اليوم، جائنى الذى بك (تام نیستند)